

REZUMAT

OCUPAREA RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA. COORDONATE ALE UNEI STRATEGII OCUPAȚIONALE EFICIENTE

Teza de abilitare reprezintă o sinteză a principalelor rezultate științifice obținute după finalizarea stagiului de cercetare doctorală.

Prima parte a tezei de abilitare cuprinde direcțiile de cercetare pe care m-am concentrat după finalizarea doctoratului, începând cu anul 2006, an în care am obținut titlul științific de doctor în economie. Cercetarea mea a fost continuată cu realizarea studiilor postdoctorale, în perioada 2010-2013, prin programul „Performanță și excelență în cercetarea postdoctorală în domeniul științelor economice din România” - POSDRU/89/1.5/S/59184. Astfel, teza de abilitare are la bază rezultatele cercetării postdoctorale, precum și studiile realizate și diseminate prin publicarea în diferite reviste de specialitate sau prezentate la diferite conferințe naționale și internaționale, în perioada 2006-2016.

Preocupările mele în domeniul cercetării economice au vizat studiul caracteristicilor pieței muncii și al ocupării forței de muncă, în vederea identificării unor coordonate strategice care să susțină creșterea *eficienței ocupării resurselor de muncă în România*, având la bază obiective precum: pregătirea forței de muncă în concordanță cu cerințele pieței muncii, în condițiile unei economii sustenabile; analiza stării actuale a ocupării resurselor de muncă din România; comparații în spațiul Uniunii Europene privind ocuparea și eficiența alocării resurselor de muncă; experiența unor țări dezvoltate în domeniul ocupării forței de muncă; identificarea coordonatelor strategice ale ocupării, ținând cont de factori demografici, ai migrației, educaționali. Coordonatele strategice sunt abordate în contextul strategiei lumii globale, având în vedere atât aspectele de perspectivă, cât și problemele actuale ale pieței muncii.

Direcțiile tematice de cercetare ale tezei de abilitare sunt structurate în patru capitole. Se pornește de la analiza muncii și a pregătirii forței de muncă în plan istoric, se continuă cu evidențierea experiențelor unor țări dezvoltate în domeniul ocupării, pe modele ocupaționale, iar apoi se prezintă situația României din punct de vedere al ocupării și al eficienței muncii, în raport cu țările dezvoltate. În final sunt aduse în discuție principalele coordonate necesare în elaborarea strategiei ocupaționale a țării noastre.

Capitolul 1 prezintă evoluția profesiilor și tipologia acestora. În relație cu prezentarea apariției, diversificării și a tipologiei profesiilor sunt surprinse și cerințele pregătirii forței de muncă în contemporaneitate. Astfel, este analizată atât pregătirea forței de muncă în raport cu cerințele economiei cunoașterii, dar și în contextul dezvoltării sustenabile. De asemenea este prezentată situația locurilor de muncă verzi, ca suport al dezvoltării sustenabile. Aceste aspecte sunt importante pentru realizarea unei strategii ocupaționale durabile, care să țină cont de cerințele prezente și de tendințele înregistrate în domeniul formării și pregătirii forței de muncă, astfel încât strategia să fie rezultatul interacțiunii dintre ceea ce se cere pe piața muncii și ceea ce se oferă, prin sistemul educațional.

Capitolul 2 prezintă experiența unor țări dezvoltate în domeniul ocupațional, pornind de la tipul de model ocupațional din care acestea fac parte, dar ținând cont și de contextul crizei economico-financiare actuale. Ca efect principal al crizei pe piața muncii, se analizează problema șomajului în rândul tinerilor și măsurile

adoptate la nivelul Uniunii Europene. Sunt evidențiate principalele modele ocupaționale existente în Uniunea Europeană, fiind prezentate prin indicatori specifici ai ocupării, precum: indicele protecției ocupării, generozitatea ajutorului de șomaj, cheltuielile publice cu politicile pieței muncii, povara fiscală. Cercetarea continuă cu realizarea a trei studii de caz pe modelul țărilor Suedia, Marea Britanie și Spania. Suedia și Marea Britanie sunt țări puternic dezvoltate, cu rezultate bune la nivel economic, atât în domeniul ocupațional, cât și în alte domenii. Experiența lor cu privire la politicile de depășire a crizei actuale este cunoscută și poate fi utilă și altor economii, chiar dacă aceste țări au un anumit specific cultural, istoric, economic. Este o iluzie să se creadă că o țară poate copia formula de succes a alteia, dar, învățarea din experiența altei țări este indispensabilă în realizarea unui mix eficient de politici economice pentru îmbunătățirea rezultatelor economice și sociale. Pe de altă parte, experiența Spaniei poate fi utilă din punct de vedere al rezultatelor negative pe care le-a înregistrat aceasta în domeniul ocupațional, fiind printre țările cu cel mai ridicat nivel al șomajului general și al șomajului în rândul tinerilor, din Uniunea Europeană. Practic, aceste experiențe pot fi utile în elaborarea unei strategii ocupaționale, prin identificarea punctelor tari și a punctelor slabe ce s-au manifestat în măsurile, politicile și strategiile adoptate de aceste state.

În *capitolul trei* este prezentată situația ocupării și a eficienței muncii în România, în contextul economic actual și în raport cu alte țări din Uniunea Europeană. Sunt evidențiați indicatori specifici ai ocupării și ai eficienței muncii, precum: rata ocupării, rata șomajului, structurile ocupaționale, valoarea adăugată brută, costul orei de muncă, salariul minim, productivitatea muncii. Se pune un accent important pe analiza ocupării și a eficienței muncii în agricultura românească, domeniu care se remarcă prin anumite particularități, dar și prin calitatea de domeniu potențial de dezvoltare. În acest sens, se analizează în ce măsură fermele românești își pot spori sustenabilitatea și competitivitatea prin agricultura ecologică.

În *capitolul patru* sunt evidențiate principalele coordonate ale elaborării unei strategii ocupaționale eficiente pentru România. Strategia de ocupare vizează un ansamblu de măsuri elaborate pe termen lung pentru a interveni pe piața muncii, în scopul stimulării creării de locuri de muncă, al ameliorării adaptării resurselor de muncă la nevoile economiei, al asigurării unei fluidități și flexibilități eficiente pe piața muncii, în vederea diminuării dezechilibrelor și disfuncționalităților.

Succesul unei strategii ocupaționale depinde de măsurile pe termen lung care vizează formarea și pregătirea forței de muncă, contextul economic, migrația, precum și realizarea unei concordanțe între măsurile adoptate de strategiile și politicile macroeconomice. Totodată un rol important îl au măsurile de succes aplicate de țările dezvoltate de-a lungul timpului și reperatele strategice oferite de legislația europeană.

Partea a doua a tezei de abilitare include planul de evoluție și de dezvoltare a carierei profesionale, structurat în funcție de activitatea didactică, activitatea de cercetare și de armonizarea celor două activități. Fiecare dintre cele două laturi ale carierei universitare, cea didactică și cea de cercetare, este analizată într-o manieră complexă, pornindu-se de la propriile realizări științifice și ajungând la direcțiile, căile de urmat, pe baza obiectivelor generale și specifice, care urmăresc creșterea performanței academice.